

COLUMN

Maarten van Wijhe

Assistent professor Statistische epidemiologie, Roskilde University

DE UNIEKE VINGERAFDruk VAN EEN PANDEMIË

PandemiX is een paar jaar geleden gestart midden in de beginfase van de coronapandemie. Het doel: kijken wat een pandemie in de bevolking doet vanuit heel veel verschillende invalshoeken. Onze afdeling probeert onder andere vanuit historisch perspectief de vingerafdruk te vinden van de pandemieën die zich in het verleden hebben voorgedaan.

Zo werd de Spaanse griep begin 20e eeuw gekenmerkt door hoge mortaliteit bij voornamelijk jongvolwassenen. En was corona een pandemie met superspreading, terwijl influenza dat juist niet heeft. Wij bestuderen de verschillende vingerafdrukken zodat we de pandemieën kunnen categoriseren en informatie uit het verleden mogelijk kunnen toepassen bij de bestrijding van toekomstige pandemieën. Zo kun je het superspreading fenomeen dat we bij corona zagen, snel identificeren en daar je strategie op aanpassen. Bij corona was een van de meest effectieve manieren om verspreiding te reduceren, bijeenkomsten met veel mensen zo veel mogelijk te voorkomen.

Deels zijn de vingerafdrukken uniek, maar deels zie je ook overlap in patronen. Hoe langer we het over de tijd bekijken, hoe meer gegevens we hebben, des te betrouwbaarder worden onze modellen. En deze modellen kunnen we gebruiken om actief te helpen bij de bestrijding van een pandemie. Dat hebben we met corona pandemie wel bewezen.

Nieuw bij de coronapandemie was de ongekende acceleratie in de ontwikkeling van een vaccin. Binnen 1 jaar was er een vaccin beschikbaar. Dat is nog nooit vertoond! Tot die tijd was de strategie: de pandemie vertragen en de periode overbruggen tot een vaccin beschikbaar is. We hebben heel veel geleerd over wat we wel en niet moeten doen in een dergelijke situatie. Ieder land had zijn eigen strategie en de komende jaren zal daar nog veel over geschreven worden, al is het ongelooflijk complex om strategieën met elkaar te vergelijken. Zo heeft ieder land zijn eigen registratiesysteem en varieert de sociaal-maatschappelijke en culturele context heel sterk. Toch kan al deze kennis helpen bij volgende pandemieën. Het vergelijken van maatregelen tussen verschillende landen, en verschillende pandemieën, kan een goede indicatie geven voor een zo effectief mogelijke bestrijding van de volgende pandemie. 📌